

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: STM/981/2016

Asia: Lapsiasiavaltuutetun lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi rokotuksista

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on arvioida ja edistää lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa. Työn perustana on YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (SopS 59 ja 60/1991), joka on lailla voimaan saatettu ihmisoikeussopimus. Lapsiasiavaltuutettu arvioi asetulusuonnosta lapsen oikeuksien yleissopimuksen näkökulmasta.

Asetulusuonnoksen keskeinen sisältö

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus rokotuksista liittyy tartuntatautilain kokonaisuudistukseen. Uudistusta koskeva hallituksen esitys HE 13/2016 vp on annettu eduskunnalle helmikuussa 2016 ja se on parhaillaan valiokuntakäsittelyvaiheessa.

Ehdotettu asetus koskisi vain rokotuksia, sen sijaan raskauden aikaisista seulonnoista säänneltäisiin jatkossa tartuntataudeista annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Säännökset rokotusten haittavaikutusten ilmoittamisesta siirrettäisiin tartuntatautilakiin. Kansalliseen rokotusohjelmaan ei lisätä asetuksella uusia rokotuksia. Kaikkien asetuksessa mainittujen rokotusten ottaminen olisi vapaaehtoista.

Asetus sisältää säännöksiä kohdennetuista rokotuksista, puutiaisivotulehdusrokotuksesta, rokotuksista puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa sekä rokotuksista tartuntatautiepidemioiden torjumiseksi. Lisäksi siinä on säännelty rokottamisesta, rokotusta koskevien tietojen merkitsemisestä potilasasiakirjoihin sekä harvinaisista rokotteista ja vasta-aineista, jotka Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen on hankittava. Asetuksen liitteessä on lueteltu kansallisessa rokotusohjelmassa käytettävät rokotteet ja väestön suojaamiseksi tartuntataudeilta annettavat rokotukset.

Lapsiasiavaltuutetun kannanotot

Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että kokonaisuudistuksessa tehtävä asetusten sääntelyalan selkeyttäminen ja kyseessä olevassa asetulusuunnoksessa ehdotetut tarkennukset nykyiseen asetukseen verrattuna ovat perusteltuja. Asetulusuunnoksella ei ehdoteta uusia rokotteita kansalliseen rokotusohjelmaan.

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ja kansallinen rokotusasiiantuntijaryhmä ovat esittäneet vesirokkorokotuksen lisäämistä kansalliseen rokotusohjelmaan, mutta rahoitusta sen mukaan ottamiseksi ohjelmaan ei ole toistaiseksi myönnetty. THL suosittelee rokotuksen antamista 13

vuotta täyttäneille lapsille, jotka eivät ole vielä tautia sairastaneet. Rokotus voidaan antaa lapselle yhden vuoden iästä alkaen.

Vesirokko on yleinen tartuntatauti, joka voi nuorilla ja aikuisilla aiheuttaa voimakkaita oireita. Raskaudenai-
kainen vesirokko aiheuttaa huomattavan komplikaatoriskin sekä äidille että sikiölle. Myös puolustuskyvyll-
tään heikentyneen potilaan vesirokko voi olla vaikea, jopa kuolemaan johtava tauti.¹

Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että vesirokkorokote saataisiin osaksi kansallista rokotusohjelmaa. Jokaisella lapsella on oikeus parhaaseen mahdolliseen terveydentilaan (YK:n lapsen oikeuksien yleissopi-
muksen 24 artikla). Rokottamisella voidaan estää tehokkaasti lapsen terveydentilaa heikentävien tautien
tarttumista. Kattavalla rokottamisella, joka saavutetaan kansallisella rokotusohjelmalla, vaaralliset taudit
saadaan häviämään kokonaan. Rokotukset ovat keskeinen tartuntatautien torjunnan keino ja kansallisella
rokotusohjelmalla, jossa rokotuskattavuus on korkea, on saatu aikaan hyviä tuloksia. Kyse on inhimillisen
kärsimyksen vähentämisestä ja kansanterveyden parantamisesta. Vuonna 2013 arvioitiin, että vesirokkoro-
kotteen liittäminen rokotusohjelmaan maksaisi 4,4 miljoonaa euroa vuodessa. Samaan aikaan arvioitiin,
että rokotusohjelma säästäisi hoitokustannuksia noin kaksi miljoonaa ja vanhempien työstä poissaolokus-
tannuksia noin 12 miljoonaa euroa vuodessa.² Kyse on siten myös kokonaistaloudellisesti järkevästä ratkai-
susta.

Jyväskylässä 4.3.2016

Tuomas Kurttila
Lapsiasiavaltuutettu

Merike Helander
Lakimies

---

¹ <https://www.thl.fi/fi/web/rokottaminen/rokotteet/vesirokko-rokote>

² <http://www.potilaanlaakarilehti.fi/uutiset/thl-esittaa-vesirokkorokotetta-kansalliseen-rokotusohjelmaan/#.VtcR6XnQBMt>